

Myndigheten för delaktighets funktionshindersråd, 21 mars 2024

Tid och plats: torsdag 21 mars 2024 kl. 13:00-16:00 i MFD:s lokaler i Liljeholmen (Rosterigränd 12). Det fanns möjlighet att delta via länk.

Deltagare

Funktionsrätt Sverige:

- Kerstin Kjellin (Neuroförbundet)
- Anki Sandberg (Riksförbundet Attention)
- Judith Timoney (Riksförbundet FUB)
- Helena Härwell (Riksförbundet Sällsynta diagnoser)
- Kent Strandberg (Strokeförbundet)
- Melker Ödebrink (Psoriasisförbundet)
- Pia Lennberg (Reumatikerförbundet)
- Jörgen Warberg (Riksförbundet HjärtLung)
- Karin Afli (Riksförbundet DHB)
- Agneta Söder (adjungerad ledamot, Funktionsrätt Sverige)

Övriga organisationer:

- Onni Karlsson (Unga rörelsehindrade)
- Klas Nelfelt (Förbundet Sveriges Dövblinda)

Myndigheten för delaktighet (MFD):

- Malin Ekman Aldén (gd)
- Pernilla Börjesson
- Karl Holzward Kristiansson
- Åsa Nordström (samordnare)
- Ewa Preston (anteckningar)

1. Inledning med presentationsrunda

Malin Ekman Aldén, gd, och Åsa Nordström, samordnare för rådet, hälsar alla välkomna och beskriver programmet för dagens möte. Vid en incheckningsrunda får alla deltagare berätta vilka de är och vilken organisation de representerar.

2. Uppföljning av föregående möte

Genomgång av vad som avhandlades vid det förra funktionshindersrådet den 28 september 2023 och hur MFD har använt rådets synpunkter:

- Några inspel från rådet kring den funktionshinderspolitiska strategin:
  - Myndigheterna skulle behöva gå mer mot handling i åtgärder och insatser.
  - Strukturen på samråden skulle kunna förbättras. Det är svårt att få en överblick av vad som händer på strategimyndigheterna (orientera sig i handlingar och prioriteringar).

Exempel på hur inspelen har använts av MFD:

- Initierat projekt kring aktiv involvering.
  - MFD framför vikten av operationalisering i kontakten med regeringen inför handlingsplanen 2026.
- Några inspel från rådet kring omvärldsspaning inför 2024:
    - Positiv och negativ utveckling inom olika samhällsområden
    - Framtidsspaningar

Exempel på hur inspelen har använts av MFD:

- Viktiga spaningar som MFD tog med rakt in i rapportarbetet.
- Spaningarna används även när MFD beskriver utvecklingen i andra sammanhang och har kontakter utåt.

3. MFD:s uppdrag och verksamhet 2024

Generaldirektör Malin Ekman Aldén informerar om myndighetens planerade verksamhet och uppdrag under 2024. Några exempel på saker som händer på MFD under 2024:

- Ledarhundsverksamheten 1 april
- Flera uppdrag om våld
- Fortsättning på länsstyrelseuppdraget och strategiuppdraget
- Utveckling av Rivkraft
- 10-årsjubileum
- Fokus på interna processer och agila arbetssätt

Några kommentarer från rådet:

- Det finns föräldracaféer där även barn träffas. Dessa caféer skulle man kunna använda för att inhämta kunskap och synpunkter från barn med intellektuell funktionsnedsättning (IF). SUF-Kunskapscentrum anordnar sådana caféer.
- Det har varit många diskussioner om övertagandet av ledarhundarverksamheten. Det är bra att MFD har förberett och haft referensgrupper och att ledarhundsförare har fått vara med i processen.

4. FN-kommitténs granskning av hur Sverige efterlever FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning

Den 11–12 mars hölls en dialog mellan FN-kommittén och representanter för Sveriges regering i Genève. Dialogen handlade om hur Sverige efterlever FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Efter dialogen kommer kommittén att presentera sina rekommendationer till Sverige.

Generaldirektör Malin Ekman Aldén och Nicklas Mårtensson ger sin reflektion utifrån dialogen. Niclas presentation går att ta del av i sin helhet i bifogad powerpoint-presentation.

Rådet diskuterar intrycken från dialogen. Några tycker att regeringen var undfallande och inte svarade på frågorna samt att formerna för dialogen kunde förbättras. Men det kunde även konstateras att dessa dialoger driver utvecklingen framåt genom att många partier deltar i arbetet. FN:s rekommendationer kommer snart att ligga på bordet och då måste Sverige agera på dem. Nästa möte med kring detta med regeringen är den 29 maj.

5. Årlig uppföljning av funktionshinderspolitiken

Snart lämnar MFD sin årliga uppföljningsrapport till regeringen. I rapporten presenteras bland annat utvecklingen av levnadsförhållanden inom de tolv samhällsområden som regeringen särskilt har pekat ut som prioriterade i arbetet med den funktionshinderspolitiska strategin.

Pernilla Börjesson, MFD, berättar om arbetet med rapporten. Se bifogad powerpoint-presentation.

Några ledamöter har fått förbereda sig i förväg. De reflekterar och gör iakttagelser kring utvecklingen inom områdena arbete och försörjning, digitalisering och krisberedskap.

- Arbete och försörjning –Onni Karlsson (NUFT) beskriver svårigheterna för unga att få jobb och utmaningarna på arbetsplatsen. Unga med funktionsnedsättning är överrepresenterade i gruppen som är arbetslösa eller utanför studier. Det är vanligt att unga inte uppger att de har en funktionsnedsättning i ansökan av risk för att bli diskriminerade. Många unga med funktionsnedsättning väljer att vidareutbilda sig men får inte jobb efter examen eller stöd från Arbetsförmedlingen att matcha ens kompetens utan tvingas ta det man får. Det är svårt att få arbetsanpassningar och arbetshjälpmedel. Män med funktionsnedsättning har större möjlighet att få stöd än kvinnor. De flesta unga har lönebidrag som inte hänger med i löneutvecklingen, vilket medför att det blir svårt att

flytta hemifrån. Särskilt svårt ekonomiskt är det för dem med aktivitetsersättning. Det är positivt att samhället faktiskt skulle kunna lösa det mesta, till exempel genom att höja aktivitetsersättning.

- Digitalisering – Kent Strandberg (Strokeförbundet) lyfter att det för personer med funktionsnedsättning finns mycket positivt med den digitala utvecklingen. I norra Norrland är det långa avstånd för hemsjukvården och där kan digitaliseringen hjälpa till. Det underlättar också att kunna ha digitala möten. Men alla har inte bank-id och många upplever att det är svårt. Detsamma gäller swish. Det är även svårt att handla på nätet och att använda appar då man ska betala parkeringsavgifter.
- Krisberedskap – Judith Timothy (FUB) önskar att MFD:s kommande uppföljningsrapport var lite skarpare i formuleringarna (det kommer att ombesörjas svarar Pernilla Börjesson). Det är viktigt att inte benämna personer med funktionsnedsättning som ”dem” då det ger en känsla av vi och dem. Att visa procenttal är inte lika slående som att visa hur många det är fråga om i antal. Gruppen personer med funktionsnedsättning är en heterogen grupp och alla grupper är inte representerade i statistiken, till exempel personer med intellektuell funktionsnedsättning. En grupp som borde uppmärksammas mer är personer med personlig assistans som lever i eget boende och som är mycket utsatta i en krissituation.

Gemensam diskussion i rådet med reflektioner och tankar kring utvecklingen och de fakta som lyfts i rapporten. Diskussionerna handlar främst om att rådet känner igen beskrivningarna samt underliggande orsaker till situationen.

Rådet lyfter bland annat arbetsmarknadens allt större krav på högre utbildning. Under studietiden får man bra stöd men därefter blir man oattraktiv på arbetsmarknaden. Lönebidrag är bra men räcker inte till.

Digitaliseringen medför att allt fler kan luras på pengar. Dessutom lockas unga med funktionsnedsättning in i kriminalitet då samhället inte lyckas få ut dem på arbetsmarknaden. Här behöver myndigheter och näringsliv samverka mer.

6. Övriga frågor och avslut (10 minuter)

Malin Ekman Aldén tackar för ett givande möte som på ett viktigt sätt bidrar till MFD:s verksamhet.

Nästa möte i funktionshindersrådet äger rum 10 oktober 2024. Kallelse har skickats ut.